

Стефа і її Чакалка (скорочено)

Іван Андрусяк

Іван Андрусяк

Стефа і її Чакалка

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Головна героїня твору – дівчинка Стефа, яка ходить у старшу групу дитячого садочку. У неї є тато, мама і 10-річна сестричка Ліза. Стефа вважає себе татійкою, а от її подруга з садочку – Ірця – мамійка, яка часто плаче за мамою.

Узагалі, Стефа і татійка, і мамійка, і сестрійка, і навіть бабусійка іноді – коли бабуса приїжджає. Дівчинка вважає, що в її тата є авторитет, а міститься він у животі. У мамі авторитета – того, котрий животик, – немає, бо вона худне. Стефа любить вихідні, коли можна погратися з мамою і татом.

Узагалі, Стефа нічого не боїться – лише висоти і стоматолога. Бо саме цього боїться тато. Він сам так сказав! Але Чакалку Стефа теж боїться. Бо Чакалка – страшна. Яка – Стефа не знає. Вона ніколи не бачила Чакалку.

Одного вечора Стефа була сердита, бо ніхто з сім'ї не приділив їй уваги: тато писав статтю для якогось політика, мама перевіряла модулі (вона працювала вчителькою вчителів), а Ліза вчила вірш. Сестрі потрібно було вивчити або "Росте Антонич, і росте трава...", або "Антонич був хрущем і жив колись на вишнях...". Ліза не мала коли гратися зі Стефою та ще й наплела їй, що поет Антонич був хрущем. Стефа розізлилася і кинулася на сестричку з кулаками. Батьки прибігли до дівчат, і мама погрозила Стефі Чакалкою. Стефі було все одно.

А серед ночі дійсно прийшла Чакака. Вона кинула сонну Стефу до свого мішка. Ніхто нічого не чув, і Стефа навіть не прокинулася. Розплющила очі аж тоді, коли вони були вже в кущах поза домом, і Чакалка взялася перекладати Стефу з меншого мішка у великий, де вже були інші дітки. Чакалка сказала дітям, що забрала їх, бо вони нікого не хотіли слухатися, а тепер спатимуться її. Голос у Чакалки був учительський, скрипучий і неприємний. Якесь дівчинка плакала, і Чакалка попросила не боятися, бо вона дипломована, між іншим, кандидат педагогічних наук. І буде їх перевиховувати.

Стефа, хоч як це дивно, зовсім не боялася. Пригода – вона і в Африці пригода, і в Чакалчиному мішку. Отже, доведеться гратися з Чакалкою, доки не набридне. А коли набридне – тоді вона щось неодмінно придумає.

У мішку, крім Стефи, сидів знайомий з садочку – Сіяр. Він розбив вікно у своїй кімнаті. Сиділа і Ірка – мамійка, яка розбила мамине улюблене горня. Стефа похвалилася, що набила старшу сестричку. Сіяр та Ірця глянули на Стефу з повагою.

Утім, був у мішку ще хтось більший. Старша дитина спокійнісінько собі спала. Стефа, Ірця та Сіяр теж вирішили поспати. А Чакалка все сунула й сунула з важким мішком за плечима. Уже й місто минула, і село за містом.

Стефа знала, що Баба Яга жила в хатинці на курячих ніжках. Бабай жив у пам'ятнику якомусь лисому дядькові з кепкою в простягнутій руці, довкола якого час від часу водили хороводи старенькі дядьки й тітки з червоними шматами. Про це Стефі розповів тато. Бабаїха так само жила в пам'ятнику – але у величезній потворній тьоті з мечем над схилами Дніпра. Де жив Чахлик Невмирущий, не знав навіть тато. Здогадувався, одначе, що десь на Печерських пагорбах, де зазвичай водяться політики... Змій жив у печері. Відьма жила у звичайній людській хаті чи квартирі. Проблема лише в тому, щоб розпізнати, де справжня відьма, а де просто лиха сусідка.

А ось Чакалка жила... у школі. Це була школа у селі, в якому уже ніхто не жив, бо молодші виїхали в місто, а старші повмирали. Ту школу облюбувала Чакалка, а зараз вона відсиплялася. Мішок вона покинула під вишнею. Він був розв'язаний, і вона не боялася, що діти втечуть.

Стефу розбудив хрущ, і дівчинка згадала, що їх забрала Чакалка. Сіяр тим часом уже сховався на розвідку і побачив, що Чакалка спить у школі. Він підпер двері якимось дрючком – не скоро вибереться. Треба звідси тікати. Діти нарешті побачили, хто був четвертим у мішку. То було кумедне створіння у джинсах зі шлейками й у футболці з написом "Школа не вовк, у ліс не втече". Це окуляристе створіння із зачіскою-їжачком виявилось саме Ориною – найбільшою розбишакою на всю школу, де вчилася Стефіна сестричка Ліза. Усі знали про Оринині пригоди. Наприклад, одного спекотного дня вона вирішила перетворити всі свої штани на шорти – і, озброївшись ножицями, за п'ять хвилин із усім упоралася. Оскільки дідусеві, звісно, спекотно було так само, а дідуся Орина дуже любила – вона вирішила допомогти і йому. Отож, не відкладаючи, вкоротила вище колін і всі дідусеві штани, включно з вихідними до костюма.

Тікати від Чакалки з Ориною було весело. Тим паче, що Чакалка, хоч і кандидат педагогічних наук, виявилася передбачливою і кожній дитині захопила взуття. Іра й Стефа були в босоніжках, Сіяр – у кросівках, зате Орині Чакалка встигла прихопити лише шльопанці.

Діти не знайшли жодної стежки, тому не знали, куди ж тікати. Орина вважала, що головне – йти вперед. Та невдовзі з'ясувалося, що йти прямо, нікуди не звертаючи, ой як непросто!

На шляху весь час зринали як не чагарник, то глибокі яри. А стареньке заросле чи то озерце, чи ставок виявилось просто-таки нездоланною перепорою. Оринині шльопанці втонули у намулі, і Сіяр мусив ловити їх палицею з ліщини.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Діти обминули озеро і відчули, що голодні. Усі дізналися, що Сіяр – мусульманин і не їсть свинини. Він втік в Україну з батьками, бо на його батьківщині, в Афганістані,

війна. Невдовзі діти вийшли на галявину, де росло багато щавлю. Наїдок із нього, звичайно, не дуже – але голод угамували...

Раптом перед ними стала Чакалка. Школа була зовсім близько, рукою подати, і стежка, яку вони наглянули у траві, вела саме туди – назад до школи! Чакалка сказала, що вибралася через вікно, і повела дітей на обід.

Тим часом, у шкільній їдальні на дітей чекав справжній сюрприз. На обід були сухарики й чіпси, кока-кола, солодкі батончики. Батьки такого не дозволяли, тож діти буквально накинулися на ласощі.

Потім Чакалка наказала сідати за парти. Чакалка дуже хвилювалася – це був її перший у житті урок, і їй дуже хотілося провести його якнайкраще. За Чакалячими, звісно, мірками... Діти були здивовані, коли дізналися, що викрали їх не для того, щоб зробити слухняними, а тому, що Чакалці потрібні саме вередуни, шкодники, розбишаки, пустуни... Бо лише з таких дітей можуть вирости справжні Чакалки і Бабаї! Треба лише їх трішечки спрямувати в потрібне русло. І діти ніколи не тікають із Чакалячих і Бабаячих шкіл, бо тут їм дозволяється все те, що заборонено вдома. Хлопчики тут можуть робити рогатки й плювачки, стріляти з них у що заманеться, дерти пташині гнізда, смикати дівчаток за коси, мучити тварин, навіть справжню зброю їм дозволяється мати! А дівчатка можуть скільки завгодно користуватися косметикою, фарбувати волосся, вдягати, що заманеться, кусати й дряпати одна одну, битися з хлопчиками. Тут можна хоч цілу ніч дивитися телевізор, причому всі дорослі програми. Тут можна все! І їсти можна те, що вам забороняють удома. І пити. І спати, де вам заманеться, або не спати взагалі. І зуби не чистити. І ноги хоч місяць не мити. І що завгодно...

Пізніше діти справді почали робити, все, що хотілося. Лише Стефа намагалася усім пояснити, що Чакалка – казка. Чому вона розказала їм, як втікати від неї по лісу? Бо це – правда, а казці правда нічим не загрожує. Із казкою можна боротися тільки так, як борються в казках! Орина вважала, що втекти від Чакалки не вдасться. Та й не хочеться, правду кажучи. Сіяр вирішив залишитися ненадовго, доки не роздобуде справжньої зброї. "То й залишайтеся!" – Стефа грюкнула дверима і пішла в ніч...

...У лісі було страшно. Доводилося йти навмання й повільно, старанно долаючи страх і пильно дивлячись під ноги, щоб не перечепитися. Стефа дуже швидко втомилася, і вийшовши на якусь галявинку, вирішила присісти під деревом і перепочити. Спершу думалося образливе. Про Ірцю, яка так невчасно заснула... Хоча Ірця – плаксійка, що з неї візьмеш? Вона все одно на вулицю в таку пору і носа б не виказала. Ірця казала колись, що її тато – капітан великого-великого корабля, і він плаває далеко-далеко в морі. Так далеко, що Ірця його, може, ніколи й не бачила... А якщо тато далеко, хто їй тоді розкаже, що боятися в цьому світі можна лише висоти і стоматолога?..

Ще образливіше думалося про Орину. Це ж треба, яке цабе! Найвередливіша дівчинка в школі. Чакалкою вона, бачте, стати надумала! Але найобразливіше думалося про Сіяра. Вічно цим хлопчикам лише зброя на умі!

Раптом їй на руку різко опустилося щось холодне й дряпуче. То був хрущ. Може, це той хрущ із вірша, якого вчила Ліза, – хрущ, яким був той дивний, той таємничий Антонич, – випурхнув тепер із Лізинового підручника і прийшов Стефі на допомогу? Стефа запитала його, як звідси вибратися. Хрущ стрімко полетів угору – до високої ялини. Стефа зрозуміла, що робити.

Вона почала лізти на ялину. Гілок на ялині росло багато, і всі дуже близько одна до одної, так що лізли було зовсім легко – майже як по драбинці. Угорі було красиво. На сході вже ледь прозирали перші зайчики. Хрущика ніде не було, але Стефа вирішила, що його просто не видно серед гілок. А насправді він тут, бо де б йому ще бути – його ж прислала сестричка!

Раптом звідкись ізнизу почулися чийсь важкі захекані кроки. То йшла Чакалка і несла дітей. Певно, вже встигла сходити до міста. Чакалка дочапала до ялини, сіла і... заплакала. Вона плакала довго й так гірко, що Стефі стало не по собі. Вона почала помаленьку підбиратися вниз.

Раптом Чакалка спитала Стефу, що вона шукала вгорі, а потім розповіла, що її школу Стефіні друзяки уже перетворили в руїну. Дівчинка нагадала їй, що вона сама дозволяла робити все, що заманеться. А що може бути миліше для шкодливої дитини, як розвалити школу! Чакалка розповіла, що все життя мріяла хорошою вчителькою стати, а їй порадили писати дисертацію з педагогіки...

Чакалка заридала ще дужче, а згодом сказала, що віднесе дітей назад, а сама у двірники піде. Стефа порадила їй вчити дітей, як орієнтуватися у лісі, адже добре це знає. Чакалка запитала дівчинку, навіщо ж вона полізла на ялину. І Стефа розповіла, що надіялася, що її врятують гуси, візьмуть на крила, як Івасика–Телесинка. А Чакалка гризтиме ялину внизу. Чакалка призналася, що гризти не буде, бо в неї болять зуби. Дівчинка порадила сходити до стоматолога, але Чакалка боялася. Стефа вмовила її піти, а Чакалка сказала, що після стоматолога, певно, і до школи не страшно...

Дівчинка сіла Чакалці на спину і вони рушили додому.

Стефа прокинулася зранку і згадала нічну пригоду. У сусідньому ліжечку мирно сопіла у сні Лізонька. Із кімнати батьків чулося розмірене поклацування – тато сидів за комп'ютером і, здавалося, навіть не лягав. На кухні мама щось готувала. Стефа подумала, що їй усе наснилося, але на футболці сидів хрущ.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу